

Social- og boligminister Sophie Hæstorp Andersens talepapir

Anledning	Samråd om tilsynsundersøgelsen af myndighedernes praksis i sager om anerkendelse af udenlandske ægteskaber med mindreårige
Dato / tid	23. oktober 2025, kl. 13.00
Sted	Folketinget
Talens varighed	Ca. 10 minutter
Talens formål	Tale til samrådet
Publikum og programpunkt	Socialudvalget

Samrådsspørgsmål C:

"Mener ministeren, at Social- og Boligministeriets tilsynsundersøgelse af myndighedernes praksis i sager om anerkendelse af udenlandske ægteskaber med mindreårige giver anledning til en dybdegående gennemgang af alle sager før 2017 for at afdække, om praksis dengang var i strid med de daværende regler for tildeling af kongebreve? Hvilke konsekvenser mener ministeren, at tilsynsundersøgelsens resultater bør have for de myndigheder, der har anerkendt ægteskaber i strid med reglerne? Og er det ministerens vurdering, at Social- og Boligministeriets opfølgende orienteringsskrivelse til alle myndigheder kan føre til en ændret praksis, således at danske myndigheder i fremtidige sager bedre kan beskytte mindreårige?"

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DD)

[Indledning]

- Ja tak for det.
- Og tak endnu engang for spørgeren Karina Adsbøl for at rejse og kaste lys på det her vigtige emne.
- Allerførst vil jeg gerne indledningsvist slå fast med 7-tommer søm, at det her det er noget regeringen går meget op i. Vi skal beskytte vores børn, vi skal værne om deres barndom og deres ungdom.
- Og derfor er det også sådan, at reglerne om indgåelse af ægteskab i Danmark og om anerkendelse af udenlandske ægteskaber med mindreårige de er, som de er i dag.
- Det er dybt foruroligende for mig, at danske myndigheder har anerkendt udenlandske ægteskaber med mindreårige i strid med de regler, der netop skal være med til at beskytte mindreårige.
- Det er også baggrunden for, at Social- og Boligministeriet som led i sit ulovbestemte tilsyn med ægteskabsområdet igangsatte tilsynsundersøgelsen af myndighedernes praksis i sager om anerkendelse af

udenlandske ægteskaber med mindreårige efter 1. februar 2017 til og med 2023.

[Tilsynsundersøgelsens resultat]

- Som bekendt så viser tilsynsundersøgelsen, at der blandt 272 sager om anerkendelse af udenlandske ægteskaber med mindreårige er 86 sager, der giver Social- og Boligministeriet anledning til at udtale kritik.
- I 6 af disse sager, altså 6 ud af de 86 sager, der skyldes kritikken, at myndigheden konkret har anerkendt ægteskabet af det man kalder "tvingende grunde", men at der efter ministeriets umiddelbare opfattelse ikke var sådanne "tvingende grunde"
- Betingelserne for at anvende den her undtagelse er nemlig meget snævre, og ministeriets vurderer altså, at de betingelser ikke var opfyldt.
- I de resterende 80 sager der kritiserer ministeriet, at myndigheden ikke har haft tilstrækkelig opmærksomhed på spørgsmålet om mindreårige.
- Og det skyldes enten ukendskab til ægteskabsloven, eller at de ikke har været

opmærksomme på, at en af parterne på vielsestidspunktet – der i mange af sagerne ligger en del år før anerkendelsen af ægteskabet – var mindreårig.

- I de øvrige 186 sager i tilsynsundersøgelsen udtaler ministeriet ikke kritik.
- Her er der bl.a. tale om fejlregistreringer af f.eks. vielsesdatoen eller fødselsdatoen for en af parterne, og en del af sagerne er også omfattet af "EU-undtagelsen".
- Jeg vil derfor gerne understrege, at det er myndighedernes ansvar at følge ægteskabslovens regler om anerkendelse af udenlandske ægteskaber – og med tilsynsundersøgelsen har vi stillet skarpt på alderskravet. Men det er deres ansvar at følge lovgivningen i alle sager og ikke kun i de sager, vi har udtalt kritik af.

[Om effekten af Social- og Boligministeriets opfølgende orienteringsskrivelse til alle myndigheder]

- Jeg vil gerne starte bagfra med besvarelsen af samrådsspørgsmålet; med den del der

vedrører den udsendte
orienteringsskrivelse.

- Da Social- og Boligministeriet i 2023 blev bekendt med, at der efter lovændringen i 2017 fortsat blev anerkendt og registreret en del udenlandske ægteskaber med mindreårige, udsendte ministeriet en orienteringsskrivelse.
- Orienteringsskrivelsen, der blev sendt til alle kommuner og en række andre myndigheder, indskærpede reglerne omkring anerkendelse.
- Jeg går stærkt ud fra, at myndighederne siden udsendelsen af denne orienteringsskrivelse har været meget opmærksomme på reglerne.
- Som en del af opfølgningen på tilsynsundersøgelsen har ministeriet igen udsendt en orienteringsskrivelse, hvor vi endnu engang indskærper reglerne.
- I skrivelsen er det gjort helt klart, at en myndighed, der skal tage stilling til, om der er tvungne grunde til at anerkende et udenlandsk ægteskab med en mindreårig

part, skal anlægge en yderst restriktiv vurdering.

- Det er også indskærpet, at myndighederne har ansvaret for også at påse de øvrige krav for at anerkende et udenlandsk ægteskab.
- Når ministeriet på den måde to gange har udsendt en orienteringsskrivelse med indskærpelse af reglerne, er det min klare forventning, at myndighederne reagerer herpå og indretter deres sagsbehandling efter det.
- Og at det også giver anledning til årvågenhed i alle sager der omhandler anerkendelse af ægteskaber.

[Hvilke konsekvenser mener ministeren, at tilsynsundersøgelsens resultater bør have for de myndigheder, der har anerkendt ægteskaber i strid med reglerne?]

- Som en del af opfølgningen på tilsynsundersøgelsen er der ud over orienteringsskrivelsen, der blev sendt ud til alle kommuner og en del andre myndigheder, er der også sendt et særskilt brev til hver af de 42 myndigheder, der er

ansvarlige for de 86 sager, hvori ministeriet udtaler kritik.

- Det er altså breve, hvor ministeriet direkte over for den enkelte myndighed udtaler kritik i forhold til håndteringen af den eller de sager, myndigheden har ansvaret for.
- Samtidig skriver ministeriet i brevene, at myndigheden bør overveje om - og i givet fald hvad – der juridisk skal ske i forhold til den enkelte sag, samt hvad den administrative håndtering af sagen måtte give anledning til.
- Det vil sige, at vi opfordrer myndighederne til både:
 - at tage stilling til, om behandlingen af de konkrete sagerne skal genoptages, og dermed om afgørelsen om anerkendelse evt. skal ændres,
 - og for det andet at myndigheden skal se på sine interne administrative forhold.
- Når jeg rejser kritik af kommuner og andre myndigheder, så forventer jeg da, at de overvejer, hvilke konsekvenser undersøgelsen skal have. Det bør de.

- Myndighederne bør i min optik desuden se på, om det skal have konsekvenser internt i deres organisation. Det kan være alt lige fra opkvalificering, sikre retningslinjer eller personaleretlige konsekvenser.
- Men jeg er nødt til at understrege, at jeg kan ikke pålægge myndighederne bestemte handlinger. Jeg kan med andre ord ikke bestemme, hvad der skal ske.
- Et andet centralt tiltag, som det også er vigtigt at pege på, er ændringen af CPR-systemet.
- Som det også fremgår af rapporten om tilsynsundersøgelsen, så har CPR-kontoret sørget for, at den enkelte sagsbehandler får en advarsel fra systemet, hvis der er ved at blive registreret et ægteskab med en mindreårig.
- Helt konkret så popper der en advarsel op, hvis en sagsbehandler forsøger at indtaste en vielse, hvor vielsesdatoen sammenholdt med parternes fødselsdag viser, at en part var under 18 år på vielsestidspunktet.
- Det er et lille greb, men jeg tror på, at det vil vise sig nyttigt i forhold til at imødegå, at der

sker anerkendelse på baggrund af uopmærksomhed.

- Med advarslen hjælpes sagsbehandlerne med at spotte sagerne og dernæst overveje dem en ekstra gang – herunder tjekke op på gældende lovgivning.
- Opsamlende så bør denne undersøgelse og dens resultater give anledning til selvransagelse hos myndighederne ift. administration af området.
- Og derfor er jeg også af den overbevisning at tilsynsundersøgelsen og de opfølgende tiltag rent faktisk vil have en betydning – både for praksis og dermed også for de mindreårige, som det hele handler om.

[Giver tilsynsundersøgelsen anledning til en dybdegående gennemgang af alle sager før 2017 i forhold til de daværende regler for tildeling af kongebreve?]

- Som et sidste led i min besvarelse vil jeg i forhold til spørgsmålet om undersøgelse af tiden før 2017 henvise til regeringens aftale med SF, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet om at gennemføre en uvildig

undersøgelse af ægteskaber med mindreårige.

- Det indgår bl.a. i aftalen, at sagerne om de udenlandske ægteskaber med mindreårige, der er anerkendt siden februar 2017, og som indgår i tilsynsundersøgelsen, skal indgå i den uvildige undersøgelse.
- Derudover vil den uvildige historiske undersøgelse dække følgende før 1. februar 2017:
 - For det første de danske "kongebrevs-sager" – altså vielser foretaget i Danmark, hvor der er efter de tidligere regler er givet aldersdispensation
 - For det andet praksis for anerkendelse af udenlandske ægteskaber.
- Det skal ske ved, at VIVE bl.a. udvælger et repræsentativt antal af de gamle sager, som herefter skal gennemgås.
- VIVE foretager også undersøgelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik om ægteskaber med mindreårige.
- Der vil også blive inddraget udvalgte livshistorier, f.eks. via interviews med personer, der er blevet gift som mindreårige.

- Så som svar på spørgsmålet, så bliver der både set på de danske kongebrevssager og på anerkendelse af udenlandske ægteskaber fra før 2017, hvor loven blev ændret.
- Jeg synes, at det er en fin tilrettelæggelse af den historiske undersøgelse, hvor der bl.a. gennemgås et repræsentativt antal gamle sager, og hvor der indhentes oplysninger om forskellige aspekter knyttet til problemstillingen. Det, synes jeg, er en hensigtsmæssig måde at gå til problemet på.

[Afrunding]

- Til sidst vil jeg gerne afrunde med at opsummere.
- Jeg forventer, at de ansvarlige myndigheder har taget kritikken til sig både i forhold til de konkrete sager og i fremtidige sager nøje overvejer deres tilgang til anerkendelse af udenlandske ægteskaber.
- Jeg forventer også, at myndighederne ser på, hvad forløbet måtte give anledning til internt i deres organisation. Det kan være alt

fra opkvalificering, nye retningslinjer og personaleretlige konsekvenser.

- Jeg ser frem til, at VIVE får færdiggjort den historiske undersøgelse af ægteskaber med mindreårige – både i forhold til vielserne i Danmark tilbage i tid og til anerkendelse af udenlandske ægteskaber.
- Og jeg ser frem til, at vi – når den historiske undersøgelse er gennemført – som aftalt skal mødes og se på, hvilke problemstillinger der er tale om, og drøfte, hvad vi kan og bør gøre for at hjælpe mindreårige, der er i en udsat position i forhold til tvang og ægteskab.
- Mange tak for ordet.